

No. 3 Mart 1967

Qonya (İstanbul)

Stradivarius kemanları seri hâlde yapılabilir

NEW - YORK,

Keman imâlinde yeni tatbik edilmeye başlanan akustik ilmi Stradivarius ve diğer şöhretli ustalar tarafından imâl edilen kemanlarla aynı ayarda ve aynı mükemmeliyette keman imâlini seri hâle getirme çabasıdır.

Bu fikir, bu sahada uzun ve yorucu çalışmalar yapan Carleen Maley Hutchins'in bir görüşüdür. Bir kaç yıl önce, modern orkestranın muhtaf dört yaylı enstrümanını, keman, viola, çello ve bası-

nın yerine sekiz yaylı bir grup teşkil etti.

Bayan Hutchins çalışmaları hakkında geçenlerde bir Fen dergisine açıklama yapmıştır. Hutchins ve yardımcılarının bu açıklamada anlattıklarına göre yapmak istedikleri şey akustik teknik yo liyle dünya çapında iyi bir kemanı bu derece mükemmel yapan sebepleri araştırmaktır.

Eski ve mükemmel kemanları imâl eden sanatçılar bu-

günün akustik teorisine göre ideal olarak kabul edilen en mükemmel şekli bulmuşlardı. Bayan Hutchins çeşitli ölçülerdeki enstrümanlarını bu ideal akustik tekniğine uyan ve o derece kullanışlı yapmaya çalışıyor.

Hutchins convansiyonel kemandan yarım santim daha uzun ve önden arkaya doğru hafifçe incelen yeni bir keman tipi imâl etmiştir. Söylenişine göre bu yeni keman 1713 senesinde Antonio Stradivari tarafından imâl edilen bir kemanla birlikte tecrübe edilmiş. Sesin en yüksek perdesinden en alçağına kadar olan mesafe her iki kemandada da plâğa alınmış. Neticede yeni kemanın Stradivarius'a göre hissedilir derecede üstün olduğu görülmüş. Kimbilir, belki de yakın bir gelecekte Stradivarius kemanları düzünelerle kemançı dükkânlarını en uygun fiyatlara dolduracaktır.

MELVIN A. WITLER